

KOHTUOTSUS

Eesti Vabariigi nimel

Kohus

Kohtunik

Otsuse tegemise aeg ja koht

Kohtuasja number

Kohtuasi

Tartu Halduskohus

Raili Randlane

23. oktoober 2008, Jõhvi

3-08-1199

AS Cleanaway kaebus Lääne-Virumaa

Keskkonnateenistuse poolt väljastatud jäätmeloa

nr. L.JÄ.LV-171825 osaliseks tühistamiseks

16. oktoober 2008

AS Cleanaway esindaja Lauri Liivat, Lääne-

Virumaa Keskkonnateenistuse esindajad Aivar

Lainjärv ja Kätlyn Mets ning AS Jõgeva Elamu

esindaja Anne Tammer

Kohtuistungil toimumise aeg

Kohtuistungil osalenud isikud

Resolutsioon

1.Jätta AS Cleanaway kaebus täies ulatuses rahuldamata.

2.Mõista AS Cleanaway AS Jõgeva Elamu kasuks välja menetsulud summas 15 600 (viisteist tuhat kuussada) krooni. Kaebuse esitaja menetsulud jätta tema enda kanda.

Edasikaebamise kord

Apellatsioonkaebuse võib Tartu Ringkonnakohtule esitada 30 päeva jooksul kohtuotsuse avalikult teatavakstegemisest arvates.

ASJAOLUD, MENETLUSOSALISTE SEISUKOHAD JA TAOTLUSED

16.01.2008 väljastas Lääne-Virumaa Keskkonnateenistus AS Jõgeva Elamu jäätmeloa nr. L.JÄ.LV-171825 (tl. 59-63) ning määratles selle tabelis 7 Tapa valla korraldatud olmejäätmeveo käigus kogutud jäätmete kõrvaldamise kohtadena Jõgevamaal asuva Torma prügila ja Lääne-Virumaal asuva Rakvere (Ussimäe) prügila. Samas asutuses 21.05.2008 koostatud korraldusega nr. 36-1-1/1282 (tl. 14-16) jäeti AS Cleanaway poolt jäätmeloa osaliseks kehtetuks tunnistamiseks esitatud vaie rahuldamata.

20.06.2008 esitas AS Cleanaway Tartu Halduskohtu Jõhvi kohtumajja kaebuse (tl. 2-6) ja palus, et halduskohus tühistaks jäätmeloa nr. L.JÄ.LV-171825 tabeli 7 osas, milles Tapa valla korraldatud jäätmeveo jäätmeid lubatakse kõrvaldada Torma prügilas. Seda taotlust põhjendas ta jäätmeseaduse § 32 tuginedes seisukohaga, et jäätmeloyal peaks jäätmete kõrvaldamise kohaks olema üksnes Rakvere (Ussimäe) prügila, milline asub Tapa vallale lähemal kui Torma prügila. Vaidlustatud jäätmeloa puutumust oma õigustesse põhjendas kaebaja väitega, et Tapa valla korraldatud jäätmeveo konkursil pakkumise tegemisel pidi ta arvesse võtma kõige lähemal asuva Rakvere (Ussimäe) prügila ladestustasusid ja kuna need on kõrgemad kui Torma prügila tasud, on teda

nimetatud sätte rikkumisega asetatud ebavõrsemasse konkrentsisituatsiooni. Veel väitis kaebaja, et Tapa valla korraldatud jäätmeveo ainuõiguse andmise avalikul konkursil osalenu ning paremuselt teise pakkumise teinuna on ta huvitatud, et AS Jõgeva Elamu osutaks teenust kooskõlas asjaomaste õigusaktidega ja tema võime teha paremat pakkumist poleks tingitud kehtiva õigusega vastuolus oleva jäätmeloa väljastamisest. Lisaks viitas kaebuse esitaja veel ka keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni artiklitele 2 p. 5 ja 9 lg. 3 märkides, et teda tuleb käsitleda keskkonnaasjade otsustamisest huvitatud isikuna, sest üle eesti tegutseva jäätmekäitlusteenust osutava ettevõttena mõjutavad erinevad jäätmealased regulatsioonid, haldusaktid ja toimingud ka teda.

Lääne-Virumaa Keskkonnateenistuse kirjalikus vastustes (tl. 36-37) ei peetud kaebust õigeks ja kinnitati, et jäätmeluba ei võimalda AS Jõgeva Elamu transportida jäätmeid Torma prügilasse enne Rakvere prügila sulgemist. Kaebaja väiteid tema õiguste rikkumise ja avaliku huvi kahjustamise kohta ei peetud samuti õigeteks ja märgiti seejuures, et jäätmeveo ainuõiguse konkursi võitis madalaima hinnaga pakkumise teinud ettevõtte ja jäätmeluba väljastatakse alles peale ainuõiguse saamist. Jõelähtme prügila kohta märgiti, et kuna selle ladestamisvõimalused on piiratud, oli Põhja-Eesti kasvavat jäätmekoormust arvestades mõistlik valida just Torma prügila, mis vastab samuti kõigile keskkonnanõuetele.

Kolmanda isikuna asja arutamisele kaasatud AS Jõgeva Elamu kirjalikus vastuses (t.l. 42-47) viidati Tapa Vallavalitsuse poolt korraldatud avalikul konkursil saadud jäätmeveo ainuõigusele, väideti, et vaidlustatud jäätmeluba ei riku kaebaja subjektiivseid õigusi ning lisati, et kaebust on põhjendatud oletustega, sest tegelikkuses ei ole AS Jõgeva Elamu kordagi viinud Tapa vallas kogutud jäätmeid Torma prügilasse. Veel juhiti tähelepanu jäätmeseaduse § 32 sõnastusele ja leiti, et jäätmete kõrvaldamiskoha valikul ei piisa ainult jäätmete tekkekoha ja ladestuskoha vähima vahekauguse arvestamisest. Riigikohtu halduskolleegiumi lahendi nr. 3-3-1-86-06 seisukohtadele tuginedes leiti, kaebuse esitaja ei ole käsitletav Århusi konventsiooni kohase üldsuse esindajana ning on kaebuse esitanud oma ärihuvidest lähtuvalt.

Kohtuistungil jäid kõigi menetlusosaliste esindajad oma kirjalike väidete ja taotluste juurde. Lauri Liivat esitas kokku 15 920 krooni suuruse menetluskulu hüvitamise nõude, pidas kaugema prügila kasutamist keskkonnariskiks ning märkis täiendavalt, et kaebaja huviks on võrdne kohtlemine, kehtestatud õigusaktide järgimine ja soov teada, kas kaugema prügila valik oleks aktsepteeritav ka tema tulevaste pakkumiste puhul. Aivar Lainjärv möönis, et jäätmeloas pole määratletud tingimusi prügila valikuks, kuid väitis, et vedu Torma prügilasse on ka praegu lubatav, sest Rakvere prügila ei vasta keskkonnanõuetele. Anne Tammer esitas 15 600 krooni suuruse õigusabikulu hüvitamise nõude ja kinnitas veelkord, et AS Jõgeva Elamu pole jäätmeid kordagi Torma prügilasse viinud, kuna see oleks oluliselt kallim.

KOHTU PÕHJENDUSED

Jäätmehoolduse korraldust ning jäätmetest tuleneva ohu vältimist reguleerib jäätmeseadus. Selle seaduse § 66 lg. 1 kohaselt on korraldatud olmejäätmeveo õiguse saamise üle otsustamine kohaliku omavalitsuse ainupädevuses, sama seaduse § 76 lg. 1 järgi väljastab jäätmeloa keskkonnateenistus. Halduskohtumenetluse seadustiku § 7 lg. 1 kohaselt saab halduskohtusse pöörduda üldreeglina vaid oma isiklike subjektiivsete õiguste või vabaduste kaitseks. Kuna korraldatud jäätmeveo ainuõiguse ja jäätmeloa andmise üle otsustavad isikud on erinevad ning jäätmeloa saab anda alles peale ainuõiguse saamist, ei ole asjakohased kõik need kaebuse väited, mis tuginevad võrdse kohtlemise põhimõttest tulenevatele kaebaja õiguste rikkumisele. Ühtegi muud seadusega talle antud õiguse rikkumist või vabaduse riivamist vaidlustatud jäätmeloa tabel 7 märgitud jäätmete kõrvaldamiskoha tõttu pole kaebaja kohtule nimetanud ja halduskohus ei ole neid ka iseseisvalt tuvastanud.

Lisaks oma isiklike õiguste rikkumisele tugineb kaebaja ka 25.06.1998 Århusis koostatud ja Eesti Vabariigis 31.10.2001 jõustunud keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioonist tulenevale kaebeõigusele

(tl. 4). Selle konventsiooni artikkel 9 lõigete 2 ja 3 kohaselt peab kohtusse pöördumise õigus olema tagatud asjast huvitatud üldsuse esindajale, kellel on põhjendatud huvi või kelle õigust on rikutud, kui selline tingimus on konventsiooniosalise haldusmenetluse normidega või üldsuse esindajale, kes vaidlustab siseriiklike keskkonnanormidega vastuolus olevat avalik õigusliku organi tegevust või tegevusetust. Konventsiooni artikkel 2 lõiked 4 ja 5 seletavad mõisteid „üldsus“ ja „asjast huvitatud üldsus“ kui üht või mitut füüsilist või juriidilist isikut või nende isikute organisatsioone, rühmi või muid ühendusi, keda mõjutab või tõenäoliselt mõjutab otsuste tegemine või kes on huvitatud keskkonnasjade otsustamisest. Kõik väited, mis kaebaja on kirjalikus kaebuses ja kohtuistungil esindaja sõnade läbi antud seletustes (tl. 55 ja 57) oma õiguste rikkumise ja huvi põhjenduseks esitanud, lähtuvad üksnes tema kui äriühingu huvidest ega ole käsitletavad keskkonnasjade otsustamisest huvitatud üldsuse esindaja huvi kinnituseks. Kaebajat pole põhjust käsitleda ka isikuna, keda jäätmelooas märgitud jäätmete kõrvaldamise koht ise või selle kaugus jäätmete kogumise kohast saab kuidagi mõjutada või kes seisab keskkonnasjade õige otsustamise eest, sest tegemist on Tallinnas asuva äriühinguga, kellel pole volitust Tapa valla elanikke esindada ning kes tegelikult soovib saada endale õigustust vaidlustatuga samaväärseks käitumiseks (tl. 57).

Halduskohtumenetluses kehtivate üldiste põhimõtete kohaselt ei saa kohus rahuldada kaebust, kui ta tuvastab, et vaidlustatu üldse puutugi kaebuse esitaja õigustesse. Kuna kaebajal puudub kaebeõigus ka keskkonnasjade üle otsustamisest huvitatud üldsuse esindajana, ei pea kohus käsitlema kõiki kaebuse väiteid ja neile esitatud vastuväiteid. Jäätmeseaduse § 32 tõlgendamise kohta esitatut on siiski otstarbekas hinnata. Nimetatud säte kohustab jäätmed kõrvaldama nende tekkekohale võimalikult lähedal asuvas tehnoloogiliselt sobivas jäätmekäitluskohas, kus on tagatud inimese tervise ja keskkonna ohutus. Sätestatust ei tulene seega, et prügilale ja jäätmete kogumise koha vaheline kaugus on ainus tingimus, mille alusel jäätmete käitlemise koht kindlaks määratakse. Seaduseandja poolt kasutatud mõiste „võimalikult lähedal asuv koht“ on määratlemata mõiste, mis tuleb sisustada teiste samas sättes kehtestatud oluliste tingimuste – jäätmekäitluskoha tehnoloogiline sobivus ning inimese tervise ja keskkonna ohutus, kaudu. Lääne-Virumaa Keskkonnateenistuse kirjalike ja suuliste väidete (tl. 36-37 ja 56) kohaselt ei vasta kaebaja poolt ainuvõimalikuks jäätmekäitluskohaks peetav Rakvere (Ussimäe) prügilale keskkonnanõuetele ja suletakse 16.07.2009. Neid väiteid kinnitavad Keskkonnaministeeriumi koduleheküljel avalikult kättesaadavad Lääne-Virumaa jäätmekava ja prügilate olukorra ülevaade 2008 mai seisuga, kust nähtub sõnaselgelt, et Sõmeru vallas asuv Rakvere (Ussimäe) prügilale ei vasta nõuetele ja kuulub seetõttu sulgemisele hiljemalt 16.07.2009. Seega on täiesti mõistetav, et Tapa valla korraldatud olmejäätmeveoks antud jäätmelooas (tl. 59-63) pole selgelt määratletud, mis ajast võib jäätmeid Torma prügilasse vedada. Kuivõrd jäätmelooa kehtivuse tähtajaks on jäätmeseaduse § 82 lg. 1 kehtestatuga kooskõlas olev 15.01.2013, oli teise jäätmete kõrvaldamiskoha märkimine lisaks Tapa vallale geograafiliselt kõige lähemal asuvale Rakvere (Ussimäe) prügilale ka hädavajalik. Kohtuistungil nõustus kaebaja esindaja Jõelähtme prügilale kasutamist välistavate väidetega (tl. 56) ega esitanud mingeid tõendeid selle kohta, et peale Rakvere prügilale sulgemist ei saa Torma prügilale olla Tapa valla korraldatud olmejäätmeveo kõige lähem tehnoloogiliselt sobiv prügilale.

Eeltoodust tulenevalt jääb AS Cleanaway kaebus halduskohtumenetluse seadustiku § 26 lg. 1 p. 6 alusel täies ulatuses rahuldamata. Halduskohtumenetluse seadustiku § 92 lg. 1 ja 7 kohaselt jäävad kaebaja kokku 15 920 krooni suurused menetluskulud (tl.69-73) tema enda kanda ning ta peab hüvitama AS Jõgeva Elamu poolt kantud 15 600 krooni suuruse õigusabikulu (tl. 64-68). Lääne-Virumaa Keskkonnateenistus kohtukulude nimekirja ja kuludokumente ei esitanud (tl. 57). Seega jäävad võimalikud kulud halduskohtumenetluse seadustiku § 93 lg. 1 kohaselt tema enda kanda.

Raili Randlane
Kohtunik